

Kokoonpanotyön liimat – terveystahittojen torjuminen

Kokoonpanoliimat voivat aiheuttaa haittoja iholla ja hengitysteissä. Näillä ohjeilla voit vähentää akrylaattiliimojen ja -lukitteiden aiheuttamia riskejä.

Mitä akrylaattipitoisia aineita kohtaat kokoonpanotyössäsi?

- Kokoonpanotyössä käytetään usein anaerobisia liimoja (ruuvilukitteet, tasotiivisteet), jotka perustuvat **metakrylaattiyhdisteisiin**.
- Kokoonpanotyössä käytettyjen pikaliimojen pääainosa on **syanoakrylaatti**.

Anaerobiset liimat kovettuvat nimensä mukaisesti ainoastaan hapettomissa tiloissa metallipintojen välissä. Tämän ominaisuutensa takia ne pysyvät esimerkiksi työpisteen pinnoilla ja työvälaineissa pitkään kovettumattomina. Syanoakrylaattipikaliimat kovettuvat yleensä nopeasti ympäristön kosteuden vaikutuksesta. Joissain kokoonpanotöissä saatetaan käyttää myös UV-valolla kovetettavia, akrylaattipitoisia liimoja.

Kokopäiväisen liimaustyön yhteydessä ihokoskeuksia liimaan voi tulla lukuisia päivässä. Liimat eivät ole erityisen helposti haihtuvia, joten niiden pitoisuus ilmassa on yleensä hyvin pieni. Lähietäisyydellä työkennellessä liimahuuruja voi kuitenkin päästä myös hengitysteihin.

Ihottumaa tai hengitystieoireita liimoista?

Pienistä käyttömääristä huolimatta kokoonpanoliimojen akrylaattiyhdisteet voivat aiheuttaa allergista ihottumaa, nuhaa ja harvoin myös astmaa. Oireet voivat olla niin vaikeita, että kokoonpanotyötä ei voi enää jatkaa.

**LÄHES KAIKKI ANAEROBISET
LIIMAT SISÄLTÄVÄT HAITALLISIA
METAKRYLAATTIYHDISTEITÄ.**

Kaikkien työntekijöiden on syytä käyttää liimoja turvallisesti ja suojata tarvittaessa iho ja hengitystiet, sillä etukäteen ei voida tietää, kenelle tulee oireita.

Lähes kaikki anaerobiset liimat sisältävät haitallisia metakrylaattiyhdisteitä, vaikka niitä ei olisi ilmoitettu käyttöturvallisuustiedotteessa. Sekä anaerobiset liimat että pikaliimat ovat kuitenkin haitallisia vain silloin, kun ne ovat nestemäisiä tai tahmeita. Täysin kovettunut liima ei aiheuta terveystahittoja.

Mikäli sinulla on työhön liittyvää ihottumaa, nuhaa, yskää, hengenahdistusta tai hengityksen vinkunaa, muistathan hakeutua lääkärin tutkimuksiin ja kertoa käsittelemistäsi kemikaaleista.

**TORJU TERVEYSHAITTOJA
SIISTILLÄ TYÖSKENTELYLLÄ JA
HYVÄLLÄ YLEISILMANVAIHDOLLA.**

Älä päästä liimaa iholle

- Suunnittele ja harjoittele siistit työtavat ja järjestä työ siten, että liimat ovat käsiteltävissä helposti ja tahraamatta.
- Annostele liimaa vain tarvittava määrä.
- Älä levitä liimaa ympäristöön, työvälaineisiin tai iholle tahraantuneiden käsien, käsineiden tai pyyhintäliinan välityksellä.
- Jos liimaa päätyy suojakäsineille, vaihda ne. Riisu käsineet koskematta likaantuneeseen ulkopintaan ja pese kädet.
- Jos liimaa päätyy iholle, pyyhi roiske heti esimerkiksi etanolipohjaisella kertakäyttöliinalla ja pese iho.

Yllä: Käsittele kytkimiä ja kahvoja puhtain käsinein, jotta liimat eivät leviä niiden kautta eteenpäin.

Oikealla: Tahraisesta purkista liima leviää helposti ympäristöön.

Varo, ettei liimaa pääse käsineelle.

- Pidä työskentelyalueen pinnat mukaan lukien kädensijjat, painikkeet, työvälineet ja liimapakkaukset puhtaina pyyhkimällä ne säännöllisesti esimerkiksi etanolilla kostutetulla kertakäyttölinalla.
- Siivoa työpiste käsineet kädessä. Puhdista pinnat kostutetulla kertakäyttölinalla edeten puhtaammasta likaisempaan päin.
- Pese kädet aina liimausvaiheen päättyessä ja tauolle lähdeettäessä.

Käytä asennustyöhön soveltuvia käsineitä

- Liimaustyössä tulee käyttää kemikaalinsuojakäsineitä. Kertakäyttöisistä käsineistä soveltuvia ovat nitrili- tai neopreenikumikäsineet, joissa on merkintä EN 374-1 ja CE-tunnus.
- Jos työssä tarvitaan osittain pinnoitettuja asentajankäsineitä, parhaiten liimaustyöhön soveltuvat mallit, joiden pinnoite on täysin tiivis. Tavallisen asentajankäsineen alla voi myös käyttää nitrili- tai neopreenikumisia kertakäyttökäsineitä. Vaihda asentajankäsineet vähintään päivittäin.

- Jos liimaa päätyy suojakäsineille, vaihda ne heti. Käsineet riisutaan koskematta käsineen ulkopintaan ja pese kädet.

Huolehdi ilmastoinnista

- Järjestä työpiste niin, että liimauskohta on mahdollisimman kaukana kasvoistasi.
- Työtilassa tarvitaan tehokas yleisilmastointi.
- Imuvarrellinen kohdepoisto voi vähentää liimasta haihtuvien akrylaattiyhdisteiden pitoisuutta hengitysilmassa. Aseta kohdepoiston suuaukko aivan lähelle liimauskohtaa.
- Kohdepoisto voi olla tarpeellinen etenkin ahtaissa tiloissa, joissa liimataan paljon.

**KOHDEPOISTO ON
TEHOKKAIN AIVAN LÄHELLÄ
LIIMAUSKOHTAA.**

Ruuvilukitteille soveltuvat esimerkiksi kertakäyttöiset neopreenikäsineet, joiden pakkauksesta löytyvät oheiset merkinnät, kunhan käsineitä vaihdetaan usein.

! TYÖNANTAJA: KERRO TYÖNTEKIJÖIDEN PEREHDYTYKSESSÄ KOKOONPANOLIIMOJEN AIHEUTTAMISTA IHO- JA HENGITYSTIERISKEISTÄ SEKÄ TURVALLISISTA TYÖTAVOISTA

Tutustu tarkemmin kokoonpanoalalla esiintyviin allergiariskeihin ja niiden torjuntaan sekä perehdytysohjeisiin:
www.ttl.fi/akrylaattiallergia

